

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ของรัฐบาล ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.

๒๕๔๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พืช” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึงเห็ด และ

สาหร่าย แต่ไม่รวมถึงจุลชีพอื่น

“พันธุ์พืช” หมายความว่า กลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เหมือนกัน และมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สม่ำเสมอ คงตัว และแตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิด

เดียวกัน และให้หมายความรวมถึงต้นพืชที่จะขยายพันธุ์ให้ได้กลุ่มของพืชที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น

“พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชน

หนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืช

พื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

พื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๑๑๘ ก/หน้า ๑๕/๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

“พันธุ์พืชป่า” หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

“พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป” หมายความว่า พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือพันธุ์พืชป่า

“สารพันธุกรรม” หมายความว่า สารเคมีที่ทำหน้าที่กำหนดลักษณะเฉพาะของสิ่งมีชีวิตโดยสามารถเป็นต้นแบบในการจำลองตนเองและถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไปได้

“การตัดต่อสารพันธุกรรม” หมายความว่า กระบวนการในการนำสารพันธุกรรมที่มีต้นกำเนิดจากสิ่งมีชีวิตทั้งที่เป็นสารพันธุกรรมธรรมชาติ สารพันธุกรรมที่ดัดแปลงจากธรรมชาติ หรือสารพันธุกรรมที่สังเคราะห์ขึ้น ถ่ายเข้าไปรวมหรือรวมอย่างถาวรกับสารพันธุกรรมเดิมของพืชทำให้มีลักษณะที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนตามธรรมชาติ

“สภาพทางพันธุกรรม” หมายความว่า องค์ประกอบโดยรวมของข้อมูลพันธุกรรมที่กำหนดการแสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตร่วมกับสภาพแวดล้อม

“ส่วนขยายพันธุ์” หมายความว่า พืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืชที่สามารถทำให้เกิดพืชต้นใหม่ได้โดยวิธีปกติทางเกษตรกรรม

“นักปรับปรุงพันธุ์พืช” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำการปรับปรุงพันธุ์ หรือพัฒนาพันธุ์จนได้พันธุ์พืชใหม่

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง และได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีประกาศแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมส่งเสริม

การเกษตร ผู้อำนวยการศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบัน
 การแพทย์แผนไทย ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง
 คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งสิบสองคน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากเกษตรกรทหคน นักวิชาการด้าน
 ปรับปรุงพันธุ์พืชจากสถาบันการศึกษาหนึ่งคน นักวิชาการด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจาก
 สถาบันการศึกษาหนึ่งคน ผู้แทนองค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่มีกิจกรรมเกี่ยวกับ
 การเกษตร และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสองคน ผู้แทนสมาคมที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการ
 ปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืช หรือเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชสองคนเป็นกรรมการและอธิบดีกรม
 วิชาการเกษตรเป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นเกษตรกร ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์
 พัฒนา หรือใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืช โดยให้คัดเลือกจากการเสนอชื่อของกลุ่ม ชมรม สมาคม กลุ่ม
 เกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรของทุกภูมิภาคโดยต้องมีกรรมการจากภูมิภาคอย่างน้อยหนึ่งคน
 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์การพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่มีกิจกรรม
 เกี่ยวกับการเกษตรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามวรรคหนึ่ง ให้คัดเลือกจากรายชื่อที่เสนอ
 โดยองค์การพัฒนาเอกชนดังกล่าว

การคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) พิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖
- (๓) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้
- (๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา ทดลอง วิจัย และปรับปรุงหรือพัฒนาพันธุ์พืช
จากพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่าหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืช
ดังกล่าว
- (๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการให้บำเหน็จพิเศษแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่
ของรัฐซึ่งปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด
- (๗) กำหนดหน่วยงานหรือสถาบันให้มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบประเมินผลกระทบ
ด้านความปลอดภัยทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี
 กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสอง
 วาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๕ เป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใดห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วมประชุม

มาตรา ๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

พันธุ์พืช

มาตรา ๑๑ พันธุ์พืชตามพระราชบัญญัตินี้ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) มีความสม่ำเสมอของลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือคุณสมบัติอื่นที่เป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่จำเพาะต่อพันธุ์พืชนั้น

(๒) มีความคงตัวของลักษณะประจำพันธุ์ที่สามารถแสดงลักษณะประจำพันธุ์ได้ในทุกครั้งของการผลิตส่วนขยายพันธุ์พืชนั้น เมื่อขยายพันธุ์ด้วยวิธีทั่วไปสำหรับพืชนั้น

(๓) มีลักษณะประจำพันธุ์แตกต่างจากพันธุ์อื่นอย่างเด่นชัด ทางสัณฐานวิทยา สรีรวิทยา หรือมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นผลเนื่องจากการแสดงออกของสภาพทางพันธุกรรมที่แตกต่างจากพันธุ์พืชอื่น

ลักษณะของพันธุ์พืชตาม (๑) ไม่ใช่บังคับกับพันธุ์พืชป่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๓

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒ พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือ

จำหน่ายด้วยประการใด ทั้งในหรือนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของ

นักปรับปรุงพันธุ์เกินกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(๒) มีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษษกรรม การผลิต หรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืช ดังต่อไปนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอก

ราชอาณาจักรก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓ พันธุ์พืชใหม่ที่มีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงในทางตรงหรือทางอ้อมต่อ

สิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชน ห้ามมิให้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

พันธุ์พืชใหม่ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรมจะจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ต่อเมื่อผ่านการประเมินผลกระทบต่อด้านความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ หรือสวัสดิภาพของประชาชนจากกรมวิชาการเกษตรหรือหน่วยงานหรือสถาบันอื่นที่คณะกรรมการกำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษากำหนดพืชชนิดใดให้เป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครองและพืชชนิดใดที่มี

ความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๕ ผู้ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ต้องเป็นนักปรับปรุงพันธุ์พืชและมี

คุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย หรือเป็นนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

(๒) มีสัญชาติของประเทศที่ยินยอมให้บุคคลสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ขอรับการคุ้มครองในประเทศนั้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ

เกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) มีภูมิลำเนา หรือประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมอย่างจริงจังในประเทศ
ไทยหรือประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองพันธุ์
พืชที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา ๑๖ สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่ง
ลูกจ้างหรือผู้รับจ้างได้กระทำขึ้นโดยการทำงานตามสัญญาจ้าง หรือโดยสัญญาจ้างที่มีวัตถุประสงค์ให้
ทำการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ย่อมตกเป็นของนายจ้างหรือผู้ว่าจ้าง แล้วแต่กรณี เว้นแต่สัญญาจ้างระบุ
ไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ในการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นายจ้างหรือผู้ว่าจ้างต้องมีคุณสมบัติตาม (๑) (๒)

(๓) หรือ (๔) ของมาตรา ๑๕ ด้วย
สิทธิขอรับความคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่สำหรับการปรับปรุงพันธุ์พืชซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ได้กระทำการตามหน้าที่ตกเป็นของหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

ถ้า นายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับ
ผลประโยชน์จากการปรับปรุงพันธุ์พืชใหม่ ให้ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้รับ
บำเหน็จพิเศษนอกเหนือจากค่าจ้างหรือเงินเดือนตามปกติ แล้วแต่กรณี

การได้รับบำเหน็จพิเศษตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ ถ้ามีบุคคลหลายคนทำการปรับปรุงพันธุ์ หรือทำการพัฒนาพันธุ์พืชใหม่
ร่วมกัน บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ร่วมกัน

ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายใดไม่ยอมรับขอจดทะเบียนหรือติดต่อไม่ได้
หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมรายอื่นจะขอจดทะเบียนสำหรับพันธุ์พืช
ใหม่ที่ได้ทำร่วมกันนั้นในนามของตนเองก็ได้

นักปรับปรุงพันธุ์พืชร่วมซึ่งไม่ได้ร่วมขอจดทะเบียน จะขอเข้าเป็นผู้ร่วมขอจด
ทะเบียนเมื่อใดก็ได้ก่อนมีการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ เมื่อได้รับคำขอแล้ว
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าผู้ร่วมขอจดทะเบียนมีสิทธิขอจดทะเบียนหรือไม่ ในการ
นี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งกำหนดวันตรวจสอบและส่งสำเนาคำขอไปยังผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วม
ขอจดทะเบียนด้วย

ในการตรวจสอบตามวรรคสาม พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วม
ขอจดทะเบียนมาให้ถ้อยคำ ชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ เมื่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วให้เสนอความเห็นต่ออธิบดี เมื่ออธิบดีได้วินิจฉัยแล้ว
ให้แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้ขอจดทะเบียนและผู้ร่วมขอจดทะเบียน

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่นักปรับปรุงพันธุ์พืชหลายรายต่างทำการปรับปรุงพันธุ์พืชหรือ
พัฒนาพันธุ์พืชใหม่ที่เป็นพันธุ์พืชเดียวกันโดยมิได้ร่วมกัน ให้ผู้ซึ่งยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไว้
ก่อนเป็นผู้มีสิทธิดีกว่า

ถ้าการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามวรรคหนึ่งได้กระทำในวันเดียวกัน ให้ผู้ยื่นคำขอ
ตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดมีสิทธิแต่ผู้เดียวหรือให้มีสิทธิร่วมกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ภายในเวลาที่อธิบดีกำหนด

ให้คู่กรณีนำคดีไปสู่ศาลภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ถ้าไม่นำคดี
ไปสู่ศาลภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าบุคคลเหล่านั้นละทิ้งค่าของจดทะเบียนพันธพิชใหม่

มาตรา ๑๙ การจดทะเบียนพันธพิชใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่

กำหนดในกฎกระทรวง

ค่าจดทะเบียนต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพันธพิชใหม่ และรายละเอียดที่เป็นลักษณะสำคัญของพันธพิชใหม่

(๒) ชื่อนักปรับปรุงพันธพิชซึ่งมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพันธ หรือพัฒนาพันธพิชใหม่

(๓) รายละเอียดแสดงที่มาของพันธพิชใหม่ หรือสารพันธกรรมที่ใช้ในการปรับปรุง
พันธหรือพัฒนาพันธพิชใหม่ ตลอดจนกรรมวิธีในการปรับปรุงพันธพิช โดยต้องมีรายละเอียดที่ทำให้
สามารถเข้าใจกรรมวิธีดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

(๔) คำรับรองว่าจะส่งมอบส่วนขยายพันธของพันธพิชใหม่ที่จดทะเบียนและสาร
พันธกรรมที่ใช้ในการปรับปรุงพันธหรือพัฒนาพันธพิชใหม่ตาม (๓) ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อทำ
การตรวจสอบตามเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๕) ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในกรณีที่ใช้พันธพิชพื้นเมืองทั่วไป หรือพันธ
พิชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธพิชดังกล่าวในการปรับปรุงพันธสำหรับใช้ประโยชน์ในทางการค้า

(๖) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ผู้ซึ่งได้ยื่นค่าจดทะเบียนพันธพิชใหม่ไว้นอกราชอาณาจักร ถ้ายื่นค่า

จดทะเบียนพันธพิชใหม่นั้นในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ยื่นค่าจดทะเบียนนอก
ราชอาณาจักรเป็นครั้งแรก ผู้นั้นจะขอให้ระบುವ่าวันที่ได้ยื่นค่าจดทะเบียนพันธพิชใหม่นอก
ราชอาณาจักรเป็นครั้งแรกเป็นวันที่ได้ยื่นค่าจดทะเบียนพันธพิชใหม่ในราชอาณาจักรก็ได้ หาก
ประเทศที่จดทะเบียนเป็นครั้งแรกและผู้จดทะเบียนมีสัญชาติของประเทศที่ให้สิทธิทำนอง
เดียวกันแก่บุคคลสัญชาติไทย

พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ยื่นค่าขอตามวรรคหนึ่งส่งสำเนาค่าจดทะเบียนพันธ
พิชใหม่ที่ไต่ยื่นไว้ในต่างประเทศพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย หรือหลักฐานอื่นภายในเวลาที่กำหนดซึ่ง
จะต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา ๒๑ ในการพิจารณาค่าจดทะเบียนพันธพิชใหม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำ
การตรวจสอบดังนี้

(๑) ตรวจสอบค่าจดทะเบียนให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๙

(๒) ตรวจสอบว่ามีลักษณะเป็นพันธพิชตามมาตรา ๑๑ เป็นพันธพิชใหม่ที่มี
คุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ ไม่ต้องห้ามมิให้จดทะเบียนตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และผ่านการประเมิน
ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้ามีค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพันธพิชนั้น ให้ผู้จดทะเบียนพันธพิชใหม่ชำระ
ค่าใช้จ่ายเท่าจำนวนที่จ่ายจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงาน

เจ้าหน้าที่ ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าละทิ้งคำขอจดทะเบียน

มาตรา ๒๒ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบตามมาตรา ๒๑ แล้ว ให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่ทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่ออธิบดี

เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว

เห็นว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ถูกต้องตามมาตรา ๑๙ ให้อธิบดีมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำขอ

จดทะเบียนดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยให้ผู้จดทะเบียนเป็นผู้ออก

ค่าใช้จ่ายในการประกาศโฆษณาตามจำนวนที่จ่ายจริง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน

กฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้ใดเห็นว่าตนมีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ดีกว่าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

หรือเห็นว่าคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ใดไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖

หรือมาตรา ๒๐ ผู้นั้นจะยื่นคำคัดค้านก็ได้ โดยให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วัน

เริ่มประกาศโฆษณาตามมาตรา ๒๒

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาคำคัดค้านไปยังผู้

จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ยื่นคำโต้แย้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่

ได้รับสำเนาคำคัดค้าน ถ้าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ไม่ยื่นคำโต้แย้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ให้ถือว่าละทิ้งคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้น

คำคัดค้านและคำโต้แย้งให้ยื่นพร้อมหลักฐานประกอบ

มาตรา ๒๔ ในการพิจารณาคำคัดค้านและคำโต้แย้ง ผู้คัดค้านหรือผู้โต้แย้งจะนำ

พยานหลักฐานมาแสดงหรือแถลงเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ให้อธิบดีวินิจฉัยคำคัดค้านและคำโต้แย้งตามวรรคหนึ่งให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน

นับแต่วันที่รับคำคัดค้านหรือคำโต้แย้ง

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธุ์พืชใหม่

ดีกว่าผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ให้อธิบดีส่งยกคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ผู้จดทะเบียนพันธุ์

พืชใหม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งของ

อธิบดี

ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่มีได้อุทธรณ์คำสั่งของอธิบดี หรือได้อุทธรณ์แต่

คณะกรรมการได้วินิจฉัยยืนตามคำสั่งของอธิบดี ถ้าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งของอธิบดีหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ

แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าผู้คัดค้านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนในวันเดียวกับวันที่ผู้จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

ยื่นคำขอจดทะเบียน และให้ถือว่าการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้ยื่นคำขอ

เดิมเป็นการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ของผู้คัดค้านด้วย

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่อธิบดีได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิในพันธู์พิชใหม่ให้อธิบดีสั่งยกคำคัดค้านนั้น

ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีต่อคณะกรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของอธิบดี

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

มาตรา ๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าผู้ขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่หรือผู้คัดค้าน แล้วแต่กรณี ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัย ถ้าไม่ดำเนินคดีภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้คัดค้านเป็นผู้มีสิทธิในพันธู์พิชใหม่ ให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ถ้าปรากฏว่าค่าของจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๐ ให้อธิบดีสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งไปยังผู้ขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่รวมทั้งผู้คัดค้าน ในกรณีที่มีการคัดค้านตามมาตรา ๒๓

ถ้าการยกคำขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ได้กระทำภายหลังจากการประกาศโฆษณาตามมาตรา ๒๒ ให้ประกาศโฆษณาค่าสั่งยกคำขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ โดยให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ เมื่ออธิบดีพิจารณารายงานผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ และกระบวนการขอจดทะเบียนโดยตลอดแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุขัดข้องในการรับจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ ให้อธิบดีมีคำสั่งให้รับจดทะเบียน

ให้ผู้ขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ชำระค่าธรรมเนียมการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง ถ้าผู้ขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าละทิ้งคำขอ

เมื่อผู้ขอจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคสองแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนพันธู์พิชใหม่และออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ให้แก่ผู้ขอจดทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับชำระค่าธรรมเนียม

หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๐ ให้อธิบดีประกาศชื่อพันธู์พิชใหม่ที่ได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๑ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธู์พิชใหม่ ให้มีอายุดังต่อไปนี้

(๑) พืชที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ภายในเวลาไม่เกินสองปี ให้มีอายุสิบสองปี

(๒) พืชที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ในเวลากว่าสองปี ให้มีอายุสิบเจ็ดปี

(๓) พืชที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ที่ให้ผลผลิตตามลักษณะประจำพันธุ์ได้หลังจากปลูกจากส่วนขยายพันธุ์ในเวลากว่าสองปี ให้มีอายุยี่สิบเจ็ดปี

อายุหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามวรรคหนึ่ง ให้นับตั้งแต่วันที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่เป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่นั้น

ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะอนุญาตให้บุคคลใดใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ของตนหรือจะโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ให้แก่บุคคลอื่นก็ได้

ในกรณีที่บุคคลหลายคนเป็นผู้ทรงสิทธิร่วมกัน การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิจะกระทำได้ก็แต่ด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิทุกคน

การโอนสิทธิหรือการอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิตามวรรคสอง ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(๒) การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองเพื่อปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช

(๓) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งกระทำโดยสุจริต

(๔) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(๕) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

(๖) การขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับคุ้มครองซึ่งถูกนำออกจำหน่าย โดยผู้ทรงสิทธิหรือด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิ

มาตรา ๓๔ ในการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ต้องแสดงเครื่องหมายให้ปรากฏที่ส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ ภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อของส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ เครื่องหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๕ การจดทะเบียนการรับโอนสิทธิในพันธุ์พืชใหม่โดยทางมรดกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ เมื่อมีความจำเป็นในการป้องกันรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพ การรักษาสวัสดิภาพของประชาชน การรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศห้ามมิให้ผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งพันธุ์พืชใหม่เป็นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในประกาศได้

เพื่อประโยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศ ในการรักษาความมั่นคงทางอาหาร การป้องกันการผูกขาดทางการค้า หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศอนุญาตให้บุคคลทั่วไปให้กระทำการตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งได้ โดยต้องเสียค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ ประกาศดังกล่าวจะต้องกำหนดระยะเวลาอนุญาตให้กระทำการและกำหนดอัตราค่าตอบแทนไว้ด้วย

หลังจากที่ได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว แต่ยังปรากฏว่าไม่สามารถป้องกันหรือบรรเทาเหตุตามวรรคสองได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้นได้

มาตรา ๓๗ เมื่อพันธุ์กำหนดสามปีนับแต่วันจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ บุคคลอื่นจะยื่นคำขอใช้สิทธิตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ต่ออธิบดีก็ได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว ไม่มีการขายส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ หรือมีการขายส่วนขยายพันธุ์ดังกล่าวในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักร หรือขายในราคาสูงเกินควร เว้นแต่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่จะพิสูจน์ได้ว่า การนั้นเกิดขึ้นจากพฤติการณ์ที่ตนไม่สามารถควบคุมได้ หรือพันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นสายพันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสม ซึ่งมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ลูกผสมในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนภายในราชอาณาจักรและขายในราคาที่ไม่สูงเกินควร

อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้มีการใช้สิทธิตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งได้ โดยให้ผู้ขอใช้สิทธิจ่ายค่าตอบแทนตามสมควรแก่ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ การขอใช้สิทธิในพันธุ์พืชใหม่ การกำหนดค่าตอบแทน และระยะเวลาการใช้สิทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) พันธุ์พืชนั้นไม่มีลักษณะตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒

(๒) หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ ออกไปโดยไม่ชอบด้วย มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐

(๓) รายละเอียดในคำขอจดทะเบียนที่ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ เป็นเท็จ ในกรณีที่มีเหตุตาม (๑) (๒) หรือ (๓) บุคคลใดจะกล่าวอ้างหรือยื่นฟ้องต่อศาลขอให้ มีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ก็ได้

มาตรา ๓๙ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามอัตราและ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดง การจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และของทุก ๆ ปีถัดไป

มาตรา ๔๐ ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา ๓๙ ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มร้อยละสามสิบของเงินค่าธรรมเนียมรายปีที่ค้างชำระ

ถ้าผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีและค่าธรรมเนียมเพิ่มภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นกำหนดชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา ๓๙ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่นั้น

มาตรา ๔๑ คำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ คำคัดค้านการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ คำขอจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามหนังสือ สำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ คำขอจดทะเบียนการโอนสิทธิตามหนังสือสำคัญแสดงการ จดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ให้เสียค่าธรรมเนียม ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ได้ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔
การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

มาตรา ๔๓ พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตาม พระราชบัญญัตินี้ ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- (๒) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

มาตรา ๔๔ บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดระบบวัฒนธรรม ร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง ซึ่งได้ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชที่เข้าลักษณะที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๓

อาจขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่

คำขออย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) พันธุ์พืชที่ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนา และวิธีดำเนินการในการอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธุ์พืชนั้น
 - (๒) รายชื่อของผู้เป็นสมาชิกชุมชน
 - (๓) สภาพพื้นที่พร้อมทั้งแผนที่สังเขปแสดงเขตพื้นที่ชุมชนและเขตติดต่อ
- การยื่นคำขอและการพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ได้และชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชดังกล่าวแต่ผู้เดียว ให้ชุมชนนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชุมชนนั้นตั้งอยู่ในเขตปกครองให้ดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนดังกล่าวได้ เมื่อได้รับคำร้องจากชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการขอจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นต่อคณะกรรมการนับแต่วันที่ได้รับเอกสารและข้อมูลที่จำเป็นในการขอจดทะเบียนครบถ้วน

ในกรณีที่ชุมชนตามวรรคหนึ่งรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ให้กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์นั้นมีสิทธิขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นแทนชุมชนได้

มาตรา ๔๖ การขอจดทะเบียน การพิจารณาคำขอจดทะเบียน และการออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ เมื่อได้จดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของชุมชนใดแล้ว ให้ชุมชนนั้นมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ทั้งนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นแทนชุมชนดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์
- (๒) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งกระทำโดยสุจริต

(๓) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(๔) การกระทำเกี่ยวกับพันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครอง โดยไม่มี
วัตถุประสงค์เพื่อการค้า

มาตรา ๔๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นหรือส่วนหนึ่ง
ส่วนใดของพันธู์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธู์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทาง
การค้าจะต้องทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้พันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้น

ในการอนุญาตให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง และการทำข้อตกลงแบ่งปัน
ผลประโยชน์ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดง
การจดทะเบียนพันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น เป็นผู้ทำนิติกรรมแทนชุมชน ทั้งนี้ จะต้องได้รับความ
เห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๔๙ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิในพันธู์พืชพื้นเมือง
เฉพาะถิ่นให้จัดสรรแก่ผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธู์พืชนั้น ร้อยละยี่สิบ เป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อย
ละหกสิบ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละยี่สิบ
การแบ่งผลประโยชน์ในระหว่างผู้ซึ่งอนุรักษ์หรือพัฒนาพันธู์พืชให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งใด ๆ เกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้
คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๕๐ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่อายุของหนังสือสำคัญ
แสดงการจดทะเบียนพันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

อายุของหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธู์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามวรรคหนึ่ง
อาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดีเห็นว่าพันธู์พืชนั้นยังประกอบด้วยลักษณะตามมาตรา ๔๓
และชุมชนนั้นยังคงมีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

การขอขยายอายุสิทธิและการอนุญาตให้ขยายอายุสิทธิให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๗ มาใช้บังคับกับพันธู์พืช
พื้นเมืองเฉพาะถิ่นโดยอนุโลม

การคุ้มครองพันธู์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธู์พืชป่า

มาตรา ๕๒ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธู์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธู์พืชป่าหรือส่วน
หนึ่งส่วนใดของพันธู์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธู์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทาง
การค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ โดยให้นำ

เงินรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช

(๒) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างพันธุ์พืชที่ต้องการ

(๓) ชื่อผูกพันของผู้ได้รับอนุญาต

(๔) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์

ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง

(๕) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง

(๖) อายุของข้อตกลง

(๗) การยกเลิกข้อตกลง

(๘) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท

(๙) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓ ผู้ใดทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัยพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งของพันธุ์พืชดังกล่าวที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ให้ปฏิบัติ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

มาตรา ๕๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช” ใน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(๑) เงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา ๕๒

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช

(๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๕) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๕๕ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน การบริหารกองทุนและการควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๖ ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ และบุคคลอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคนเป็น กรรมการ และอธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๕ ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการขอจัดสรร ขอเงินช่วยเหลือหรือขอเงินอุดหนุนจากกองทุน

(๓) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๕ ทั้งนี้ ตามแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) พิจารณานุมัติคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามมาตรา ๕๕

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๕๘ ให้นำความในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ ให้จัดสรรเงินจากกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชในส่วนที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามมาตรา ๕๒ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งที่นำพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปมาใช้ประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๐ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้คณะกรรมการกองทุน เสนอบุคคล และรายงานการรับจ่ายเงินกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อตรวจสอบรับรองและเสนอต่อคณะกรรมการ

งบุคคลและรายงานการรับจ่ายเงินดังกล่าว ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีและให้รัฐมนตรีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๗

การคุ้มครองสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๔๗ แล้วแต่กรณี ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ทรงสิทธิตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย รวมทั้งการสูญเสียผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของผู้ทรงสิทธิด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๒ บรรดาพันธุ์พืชหรือสิ่งที่อยู่ในความครอบครองของผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนสิทธิของผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่หรือผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๔๗ แล้วแต่กรณี ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรดาสิ่งที่ศาลสั่งริบให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้กรมวิชาการเกษตรนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืชตามมาตรา ๑๙ (๓) ใช้ ยินยอมให้ผู้อื่นใช้หรือให้แก่ผู้อื่นซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ หรือสารพันธุกรรมที่ส่งมอบให้แก่ตนตามคำรับรองตามมาตรา ๑๙ (๔) โดยมีชอบด้วยกฎหมายหรือมิได้รับความยินยอมจากผู้จดทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๔ ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๔๗ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๕ ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๗ ผู้ใดปลอมแปลง หรือใช้เครื่องหมายเลียนแบบ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นหลงเข้าใจผิดว่า พันธุ์พืชนั้นเป็นพันธุ์พืชที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๖๘ ผู้ใดขอจดทะเบียนพันธบัตรใหม่หรือพันธบัตรพื้นเมืองเฉพาะถิ่น โดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ได้หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรใหม่หรือหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธบัตรพื้นเมืองเฉพาะถิ่น แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ		
ชวน หลีกภัย		
นายกรัฐมนตรี		
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒ มาตรา ๖๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อให้มีพันธุ์พืชใหม่เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม โดยการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิและความคุ้มครองตามกฎหมาย ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์พันธุ์พืชอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐^๓

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคล โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าวทำนองเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๗๔ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ และพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ดังนั้น เพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันมิให้ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๘ ก/หน้า ๑/๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

